

صرفه جویی در وقت دستآورد کلاس معکوس

سید رضامیر قاسمی
معلم دین و زندگی منطقه دو تهران

با فراخوان مدرسه مبنی بر ارائه تکالیف عید به دانش آموزان، به فکر افتادم از طرح کلاس معکوس برای جبران عقب ماندگی درس ها استفاده کنم. مراحل انجام کار به شرح زیر بود:

الف- در یک نامه از بچه ها خواستم در طول عید درس های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی را مطالعه کنند و فعالیت های مرتبط با درس ها را انجام دهند.

- کار مطالعه و انجام فعالیت ها را به قسمت های کوچک تقسیم و انتظار خود را به صورت روشن بیان کردم. بچه ها نیز در پایان هر فعالیت به خودارزیابی می پرداختند.

- به عنوان منبع اضافه، قبلاً مجموعه تفسیر و همچنین کتاب راهنمای معلم درس دین و زندگی را از طریق وبلاگ کلاس دینی در اختیار بچه ها قرار دادم.

ب- طرح درس و جدول برنامه سال بعد و فعالیت هایی را که بعد از عید در کلاس اتفاق می افتادند، از طریق تخته کلاسی و وبلاگ درس، در اختیار بچه ها قرار دادم.

ج- در اولین جلسه بعد از عید، پرگه های خودارزیابی دانش آموزان جمع آوری شد. ضمناً دانش آموزان در قالب گروه های چهار نفری پاسخ های خود را در درس ها مقایسه کردند. بعد از این کار، هر گروه موظف شد نموداری از خلاصه درس خوانده شده (درس ۱۳) ارائه دهد (این کار در دومین جلسه بعد از عید نیز در مورد درس ۱۴ انجام

۱ در بازه زمانی امتحانات نوبت اول و تعطیلی کلاس های درس، فرصتی دست داد تا در دوره آموزشی کلاس معکوس شرکت کنم. در کلاس معکوس، دانش آموز با استفاده از منابعی همچون کتاب درسی، فایل های تصویری و مجازی که در اختیارش قرار می گیرد، قبل از ارائه درس در کلاس، خود به مطالعه درس می پردازد و پس از آن، با حضور در کلاس درس، در قالب تمرین یا ارائه، به جمع بندی و رفع اشکال درس اقدام می کند؛ ضمن اینکه معلم فرصت دارد در این بازه به ارزشیابی دانش آموزان از طریق مشاهده و رفع اشکال بچه ها بپردازد. از فایده های مفصل این روال می توان به فعال سازی بچه ها در کلاس درس، ارزشیابی از طریق مشاهده، هدفمندسازی فعالیت دانش آموزان در خانه و توجه به سرعت های متفاوت یادگیری آن ها در موضوعات گوناگون اشاره کرد. اما فراتر از همه این ها می توان به موضوع صرفه جویی در وقت اشاره کرد. چرا که بچه ها قبل از شروع درس، آن را فرا گرفته اند و در کلاس فقط برای رفع اشکال اقدام می شود.

۲ اواسط ماه اسفند، تقویم فصل بهار را مطالعه کردم. کلاس های من روزهای شنبه تشکیل می شدند و در ماه اردیبهشت، دو روز شنبه تعطیلی داشتیم. ضمن اینکه به همین ترتیب هم، به دلیل تداخل برنامه ها، چندین ساعت از کلاس من گرفته شده بود و از برنامه و طرح درس خودم عقب بودم.

از نمونه کارهای کلاسی دانش آموزان

مورد موضوعات درس (امر به معروف و حجاب) مطالعه کنند. یک جلسه درس به بحث و گفت‌وگو در این زمینه اختصاص یافت.

نکته پایانی

اگر قرار بود به صورت عادی به این دو درس بپردازیم، حداقل به هشت جلسه ۶۰ دقیقه‌ای نیاز داشتیم. در حالی که به این ترتیب، این دو درس با پنج جلسه ۶۰ دقیقه‌ای به خوبی جمع‌بندی شد.

نمونه‌ای از نوشته‌های دانش آموزان

گرفت).

همچنین، در پایان این جلسات از بچه‌ها خواستم - سؤالات و مسائل مورد بحث خود در مورد موضوعات حجاب و امر به معروف و نهی از منکر را که موضوعات درس‌های ۱۳ و ۱۴ بودند مطرح کنند. این سؤالات نیز جمع‌آوری شدند.

۵- در جلسه بعد، یک ربع به دانش آموزان فرصت مطالعه دادم. سپس، آن‌ها به سؤال‌های آزمون طراحی شده از این دو درس پاسخ دادند. بعد از پایان آزمون، ابتدا پاسخ‌های سؤال‌های آزمون در اختیار بچه‌ها قرار گرفت و بعد از آن نمودار مطالعاتی دانش آموزان کلاسی دیگر بر دیوار کلاس نصب شد. وظیفه دانش آموزان این بود که از میان ۹ خلاصه و نمودار یکی را انتخاب کنند، نصب کنند، دلیل انتخاب خود را روی برگه‌ای رنگی بنویسند و آن برگه را به نشانه موافقت روی خلاصه‌ها نصب کنند (در پایان این مرحله، با مرور سریع یادداشتهای بچه‌ها، چند نفر مأمور شدند نقاط قوت خلاصه‌هایی را که کمتر برگه موافقت قرار گرفته بودند، روی برگه‌های رنگی بنویسند و روی آن‌ها بچسبانند). این یادداشتهای در اختیار گروه نویسنده خلاصه‌ها قرار گرفتند.

۶- حالا نوبت بحث و گفت‌وگو بود. پنج نفر از هر کلاس مأمور شدند در مورد سؤال‌های مطرح شده در